

93/2008. (VII. 24.) FVM rendelet

a védett őshonos állatfajták genetikai fenntartásának rendjéről

Az állattenyésztésről szóló 1993. évi CXIV. törvény 49. § (1) bekezdés a) pont 6., 7. és 8. alpontjaiban kapott felhatalmazás alapján, a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § a) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § E rendelet alkalmazásában:

a) *in-situ megőrzés*: a fajta kialakulásakor jellemző, eredeti tartási, takarmányozási és szelekciós feltételek biztosítása a génmegőrzés során;

b) *ex-situ megőrzés*: a fajta kialakuláskor jellemző, eredeti tartási, takarmányozási és szelekciós feltételektől eltérő, intenzív állattartásra jellemző technológiák és művi eljárások alkalmazása a tenyészállat nevelésben és a tenyésztésben;

c) *in-vitro megőrzés*: szaporítóanyag megőrzése laboratóriumi körülmények között;

d) *nukleusz állomány*: a fajta fenntartásához szükséges tenyészállatok előállítását szolgáló, kiemelten szelektált állomány, amely legfeljebb 3000 tenyésztésbe vonható nőivarú egyedből és a hozzá rendelt apaállatból áll;

e) *génbank*: a szaporítóanyag és genetikai minta laboratóriumi körülmények közötti megőrzése céljából létrehozott in-vitro tároló;

f) *tenyésztési hatóság*: a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központja.

2. § (1) A védett őshonos mezőgazdasági állatfajták és a veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták körének megállapításáról szóló 4/2007. (I. 18.) FVM-KvVM együttes rendelet (a továbbiakban: együttes rendelet) 1. § (1) bekezdése szerint védett őshonos mezőgazdasági állatfajták (a továbbiakban: védett őshonos mezőgazdasági állatfajták) megőrzését az adott fajta tenyésztésbe vont

nőivarú egyedeinek száma alapján e rendelet *mellékletében* meghatározott különböző fenyegetettségi szintnek megfelelő tenyésztési program kialakításával, illetve annak végrehajtásával kell biztosítani.

(2) A tenyésztési programnak olyan szabályozást kell tartalmaznia, amely biztosítja a fajta fenntartását, a beltenyésztés elkerülése és az eredeti tulajdonságainak megőrzésére való törekvés mellett.

(3) E rendelet mellékletében meghatározott különböző fenyegetettségi szintnek megfelelően kialakított tenyésztési program szerint az elismert tenyésztő szervezet köteles gondoskodni a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták megőrzéséről.

(4) A megőrzés elsődleges feladatai, melyeket a tenyésztési program elkészítésénél figyelembe kell venni:

a) kritikus helyzetbe került fajták esetében a létszám növelése, a tenyésztésbe vonható egyedek felderítése, szaporítóanyag begyűjtés a génbankba, egyedi célprogramok és intézkedések;

b) veszélyeztetett helyzetben a létszám további növelése, a fajta szakszerű megőrzésére alkalmas tenyészetek kialakítása;

c) megőrzendő helyzetben a létszám tervszerű növelése, vagy fenntartása, szükség esetén az eredeti típusban megőrzendő állomány törzskönyvi elkülönítése a termelési céllal szelekcióba vont populációtól.

(5) A (3) bekezdés szerinti megőrzés történhet:

a) élő állapotban

aa) in-situ feltételek között,

ab) ex-situ feltételek között, amennyiben az aa) pont szerinti fenntartás nem valósítható meg;

b) in-vitro feltételek között.

3. § (1) A védett őshonos mezőgazdasági állatfajták megőrzését szolgáló tenyésztési program végrehajtására egyesület vagy szövetség kérhet tenyésztő szervezeti elismerést.

(2) Az elismerésre irányuló kérelmet a tenyésztő szervezeti- és fajtaelismerés rendjéről szóló 123/2005. (XII. 27.) FVM rendelet (a továbbiakban: R.) szerinti előírások figyelembevételével kell az ott meghatározott helyre, módon és tartalommal benyújtani a (3) bekezdésben foglalt kiegészítéssel.

(3) A védett őshonos mezőgazdasági állatfajták megőrzésének és fenntartásának céljából kidolgozott tenyésztési program - az R. által meghatározott előírásokon túl - tartalmazza:

- a) az állatfajta részletes leírását;
- b) a fajtaazonosság vizsgálatának módszerét és igazolási rendjét;
- c) nukleusz állomány kijelölés elveit;
- d) a génbankban megőrzendő szaporítóanyag és genetikai minta meghatározását;
- e) a törzskönyvi osztályba sorolás rendjét, a felderített egyedek törzskönyvbe emelésének előírásait;
- f) a tenyészvonalakat (családokat), a párosítási terv készítésének elveit, szelekció rendjét;
- g) az apaállat használat szabályait;
- h) az adott fajta génkészletei felderítésének eljárását és hasznosítását;
- i) az országos állattenyésztési adatbankba történő adatküldés módját és rendjét;
- j) a tenyészállat forgalmazás, export és import szabályait;
- k) az in-situ tartás feltételeit, indokolt esetben az ex-situ tartási feltételeket;
- l) a vágóállat fajtához tartozás igazolásának rendjét, igazolási mintát, mely hiteles törzskönyvi okiratnak minősül;
- m) tenyész (részpobláció) felszámolás esetén követendő szabályozást.

4. § (1) A védett őshonos mezőgazdasági állatfajták tenyésztési programjának elfogadása során a tenyésztési hatóság - a 3. § (3) bekezdésében foglaltak vonatkozásában - az együttes rendelet 3. § (1) bekezdése alapján létrehozott Őshonos Haszonállatok Génforrás Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) véleményét megkéri.

(2) A tenyésztési program elismert tenyésztő szervezet általi végrehajtását a tenyésztési hatóság felügyeli, és az általa elkészített, a Bizottsággal egyeztetett génforrás megőrzésére irányuló védett őshonos mezőgazdasági állatfajták az R. szerinti Felülvizsgálati Szabályzata alapján évente egyszer ellenőrzi.

(3) A tenyésztési hatóság az ellenőrzés eredményéről, és a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták megőrzésének helyzetéről évente jelentést készít, amit legkésőbb a következő év március 15-ig megküldi a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter (a továbbiakban: miniszter) részére.

5. § (1) A szaporítóanyag és genetikai minta in-vitro megőrzése céljából a tenyésztési hatóság

- a) génbankot hoz létre és gondoskodik a működtetéséről,
- b) a génbankban elhelyezett szaporítóanyagról és genetikai mintáról nyilvántartást vezet,
- c) az elismert tenyésztő szervezet számára hozzáférést és rendelkezési jogot biztosít az adatokhoz, a szaporítóanyaghoz és genetikai mintához.

(2) A tenyésztési hatóság az in-vitro megőrzésről a tenyésztési programban foglaltak figyelembevételével, a rendelkezésre álló források mértékéig gondoskodik.

6. § (1) A védett őshonos mezőgazdasági állatfajta megőrzését szolgáló tenyésztési program végrehajtásáért felelős elismert tenyésztő szervezet - mint fajtafenntartó - gondoskodik a védett őshonos mezőgazdasági állatfajta származási, tenyésztési és teljesítményvizsgálati adatainak gyűjtéséről, feldolgozásáról, nyilvántartásáról, továbbá a külön jogszabályban meghatározottak szerint az adatokat hitelesítés és tárolás céljából a tenyésztési hatóság által működtetett országos állattenyésztési adatbanknak átadja.

(2) A tenyésztési hatóság gondoskodik a védett őshonos mezőgazdasági állatfajták tenyésztési adatainak országos

állattenyésztési adatbankban történő nyilvántartásáról és a külön jogszabály szerinti adatszolgáltatás teljesítéséről.

(3) Az elismert tenyésztő szervezet köteles a tenyésztésbe vont állatok számát e rendelet mellékletében meghatározott kritikus szint felett tartani.

(4) Adott fajta létszámának kritikus szint alá süllyedése, vagy a fajta eredeti tulajdonságainak megváltoztatására irányuló tevékenység esetén a tenyésztési hatóság

- a) a Bizottság szakmai véleményét kikéri,
- b) az érintett elismert tenyésztő szervezet bevonásával intézkedési programot dolgoz ki,
- c) szükség esetén egyedi intézkedést hoz, ennek keretében elrendelheti a tenyésztési program felülvizsgálatát.

(5) A tenyésztési hatóság - a Bizottság meghallgatása mellett - a tenyésztő szervezet elismerésének felfüggesztését, amennyiben a felfüggesztés nem vezet eredményre, visszavonását kezdeményezi.

7. § (1) A védett őshonos állatok nevével jelzett élelmiszereken a külön jogszabály szerinti jelölés és igazolás érdekében az adott fajta elismert tenyésztő szervezete, a hiteles törzskönyvi nyilvántartás alapján igazolást állít ki arról, hogy az értékesített állat az adott fajtához tartozik.

(2) Az igazolás tartalmazza:

- a) az adott egyed (baromfi esetén állatcsoport) azonosító számát,
- b) a származási tenyészet azonosítóját, valamint
- c) a fajta megnevezését, keresztezett állat esetében a fajtaösszetételt.

(3) Az igazolás kiállítását a tenyésztési hatóság ellenőrzi.

8. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő hatvanadik napon lép hatályba, rendelkezéseit - az (5) bekezdésben foglalt eltéréssel - a rendelet hatálybalépését követően indult ügyekben kell alkalmazni.

(2) E rendelet hatálybalépésével egyidejűleg a védett őshonos állatfajták genetikai fenntartásáról és támogatásuk rendjéről szóló 37/1994. (VI. 28.) FM

rendelet, valamint az R. 4. § (2) bekezdés g) pontja hatályát veszti.

(3) E rendelet hatálybalépését követő napon e rendelet 9. §-a, valamint a jelen § (2) bekezdése hatályát veszti. A jelen § (4)-(6) bekezdése 2010. január 1-jén hatályát veszti. E bekezdés 2010. január 2-án hatályát veszti.

(4) A rendelet hatálybalépésének időpontjában védett őshonos mezőgazdasági állatfajtákra tenyésztő szervezeti elismeréssel már rendelkező tenyésztő szervezet a 3. § (3) bekezdés szerint elkészített tenyésztési program alapján e rendelet hatálybalépését követő 90 napon belül kérheti a tenyésztő szervezeti elismerés módosítását a tenyésztési hatóságnál.

(5) A rendelet hatálybalépésekor folyamatban lévő - első fokon még el nem bírált - azon elismerési eljárások esetében, amelyekben az elismerési kérelem a rendelet hatálya alá tartozó védett őshonos állatfajta irányul, az elismerést kérelmező szervezet a rendelet hatálybalépését követő 90 napon belül, a 3. § (3) bekezdésének megfelelően módosíthatja az elismerés iránti kérelmét. Ebben az esetben a kérelmet a rendelet előírásai szerint kell elbírálni.

(6) Ha a szervezet az (5) bekezdésben foglalt lehetőséggel nem élt, a védett mezőgazdasági állatfajta vonatkozó elismerése esetén a rendelet hatálybalépését követő 90 napon belül, illetve - ha az elismerés később történik meg - az elismerést követő 90 napon belül nyújthatja be a 3. § (3) bekezdésének megfelelően elkészített tenyésztési program alapján az elismerés módosítása iránti kérelmet.

(7) Ha az elismert tenyésztő szervezet az elismerés módosítása iránti kérelmét határidőben nem nyújtja be, illetve a tenyésztő szervezeti elismerés módosítása iránti kérelemnek a tenyésztési hatóság nem ad helyt, a tenyésztési hatóság az állattenyésztésről szóló 1993. évi CXIV. törvény 23. §-a (2) bekezdésének b) pontja

alapján a tenyésztő szervezet tenyésztő szervezeti elismerést visszavonja.

9. § (1) Az R. 2. § 2-4. pontjai helyébe a következő rendelkezés lép:

"2. *Fajtaelismerési Szabályzat*: külön jogszabály alapján összehívott teljesítményvizsgáló bizottság bevonásával a Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (a továbbiakban: MgSzH) által készített, a fajta elismerési eljárás szakmai részleteire vonatkozó előírások összessége;

3. *Felülvizsgáló Szabályzat*: az MgSzH által kialakított, a felülvizsgálatok és ellenőrzések részletes rendjére vonatkozó előírás;

4. *Teljesítményvizsgáló Kódex*: az MgSzH által külön jogszabály alapján kiadott teljesítményvizsgáló szabálygyűjtemény (a továbbiakban: kódex)."

(2) Az R. 3. § (1)-(2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

"3. § (1) A tenyésztő szervezeti elismerést tenyésztő egyesület, szövetség vagy tenyésztő vállalkozás az MgSzH-nál kérheti arra az önálló névvel megjelölt fajtára, amelyet köztenyésztésbe kíván vonni. A kérelmet két példányban kell benyújtani.

(2) A kérelmet az MgSzH bírálja el, és a tenyésztő szervezetenként történő elismerésről határozatot hoz."

(3) Az R. 7. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

"7. § (1) Az MgSzH a kérelmet megvizsgálja. A rendelet előírásainak megfelelő kérelem esetén a fajtát nyilvántartásba veszi, hiányos kérelem esetén hiánypótlást rendel el. A hiánypótlás határidőre történő teljesítésének elmulasztása esetén a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja.

(2) Az MgSzH a világfajták azon körének kivételével, ahol a tenyésztő szervezet végrehajtja a hasznosítási irányban megfelelő tulajdonságra a teljesítményvizsgáló elvégzi a fajtaelismerésre irányuló teljesítményvizsgáló vizsgálatot."

(4) Az R. 8. § (2) bekezdésében, 9. §-ában, 10. § (2) bekezdésében, 12. § (2) bekezdésében, 13. § (4)-(6) bekezdéseiben, 14. § (1)-(2) bekezdéseiben, 16. § (1) és (3) bekezdésében az "OMMI" szövegrész helyébe az "MgSzH" szövegrész lép.

(5) Az R. 8. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

"(3) Az MgSzH három éven belül köteles lefolytatni a fajtaelismerésre irányuló teljesítményvizsgáló vizsgálatot, amely során a fajtára jellemző értékmérő tulajdonságok reprodukálhatóságát vizsgálja. Amennyiben a bejelentő mulasztásából adódóan ez nem lehetséges, a vizsgálatot lezárja, és a kérelmet elutasítja"

(6) Az R. 12. § (1) bekezdésében az "OMMI" szövegrész helyébe az "MgSzH" szövegrész lép, az "OMMI-nél" szövegrész helyébe az "MgSzH-nál" szövegrész lép.

(7) Az R. 13. § (1) bekezdésében az "OMMI-nak" szövegrész helyébe az "MgSzH-nak" szövegrész lép.

(8) Az R. 15. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

"15. § (1) Az MgSzH az előírásoknak megfelelő kérelem és az Átv. 20. § (2) bekezdésének való megfelelés esetén a tenyésztő szervezetet az adott fajta vonatkozásában, az Átv. 22. § (1) bekezdése szerint határozatlan visszavonásig elismeri. Ezzel egyidejűleg az adott fajta vonatkozásában az MgSzH

a) megfelelő kérelem esetén, amennyiben még a fajta elismerésére irányuló teljesítményvizsgáló vizsgálati eredmény nem áll rendelkezésre, ideiglenes forgalmazási engedélyt ad ki a kérelemben szereplő állományok vonatkozásában;

b) megfelelő kérelem, illetve a fajta elismerésére irányuló vizsgálati eredményének birtokában elismerést ad ki.

(2) Az Átv. 21. § (2) bekezdése alapján ideiglenesen elismert tenyésztő szervezet elismerését, valamint az adott fajta ideiglenes forgalmazási engedélyét három évre adja ki az MgSzH.

(3) A fajtaelismerés megtörténtét az MgSzH-nál erre a célra rendszeresített nyilvántartó könyvbe kell bevezetni.

(4) A tenyésztő szervezeti elismerést követően az elismert tenyésztő szervezet felelős az elismerés alapjául szolgáló tenyésztési program maradéktalan végrehajtásáért.

(5) Az (1) és (2) bekezdés szerinti elismerést követően az MgSzH közzé teszi:

a) a fajtafenntartóként elismert tenyésztő szervezet nevét, címét;

b) az elismert fajta nevét és az állatfajt;

c) a fajta besorolását;

d) a bejelentő által javasolt hasznosítási irányt;

e) a vizsgálatról készített jelentés hozzáférhetőségének helyét és idejét.

(6) Az Átv. 24. § (2) bekezdése szerinti jóváhagyáshoz a kérelmet az MgSzH-hoz kell benyújtani."

(9) Az R. 17. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

"17. § (1) Az MgSzH a tenyésztő szervezet elismerését, amennyiben az a jogszabályban és az elismerésben előírt feltételeket nem tartja be

a) felfüggeszti a fajta forgalmazásának korlátozásával, az előírásoknak megfelelő állapot visszaállításáig;

b) az Átv. 23. §-ának (2) bekezdése szerint visszavonja."

(10) Az R. 17. §-ának (3) bekezdésében a "minisztérium" szövegrész helyébe az "MgSzH" szövegrész lép.

(11) Az R. 17. §-a az alábbi (4) bekezdéssel egészül ki:

"(4) Az elismert tenyésztő szervezet jogutód nélküli megszűnése vagy az elismerés visszavonása esetén az újabb

szervezet elismeréséig a tenyésztő szervezeti feladatokat a tenyésztési hatóság látja el, vagy az átmeneti időszakban a feladat ellátásával, szerződés keretében, más arra alkalmas szervezetet bíz meg."

(12) Az R. 1. számú melléklet I. 1.2. pontjában, 1.3. pontjában, 2.7. pontjában, II. 1.11. pontjában, II. 3. pontjában, II. 4. pontjában, a 2. számú melléklet I. 1.2. pontjában, 1.3. pontjában, 2.6. pontjában, II. 2.1. pontjában, 2.11. pontjában, 5. pontjában, a 3. számú melléklet I. 3. pontjában, 4. pontjában, 5. pontjában, 6. pontjában, 12. pontjában, II. 4. pontjában, 9. pontjában, 10. pontjában, 4. számú melléklet I. 3. pontjában, 4. pontjában, 5. pontjában, 11. pontjában, 5. számú melléklet I. 1.2. pontjában, 1.3. pontjában, 2.5. pontjában, II. 1.12. pontjában, 2.1. pontjában, 6. számú melléklet I. 1.2. pontjában, 1.3. pontjában, 2.4. pontjában, 8. számú mellékletben, 9. számú mellékletben az "OMMI" szövegrész helyébe az "MgSzH" szövegrész lép.

(13) Az R. 1. számú melléklet I. 2.6. pontjában, 2. számú melléklet I. 2.5. pontjában, II. 3. pontjában, 3. számú melléklet I. 12. pontjában, 4. számú melléklet I. 11. pontjában, 5. számú melléklet I. 2.4. pontjában, az "OMMI-nél" szövegrész helyébe az "MgSzH-nál" szövegrész lép.

(14) Az R. 1. számú melléklet II. 2. pontjában, 5. számú melléklet II. 2. pontjában az "OMMI-val" szövegrész helyébe az "MgSzH-val" szövegrész lép.

Melléklet a 93/2008. (VII. 24.) FVM rendelethez

A tenyésztésbe vont nőivarú egyedek száma alapján a különböző fajtákra meghatározott fenyegetettségi szintek

Mezőgazdasági haszonállat	A tenyésztésbe vont nőivarú egyedek száma alapján a fajtára meghatározott fenyegetettségi szint		
	kritikus	veszélyeztetett	megőrzendő
Szarvasmarhafélék	200 alatt	200-1500	
Juh	200 alatt	200-1500	1501-10 000
Kecske	200 alatt	200-1500	1501-10 000
Lófélék	200 alatt	200-1500	
Sertés	200 alatt	200-1500	1501-15 000

Baromfi	500 alatt	500-3000	
Házinyúl	500 alatt	500-3000	

Forrás: FVM.HU